

Forslagets § 16, stk. 2, er en videreførelse af reglerne i § 18a, stk. 1, i den nugældende landbrugslov, idet der dog er sket en udvidelse af den kreds af familiep personer, der omfattes af reglerne.

Det er således en betingelse,

- at ejerkredsen (bortset fra ved arv) udgøres af erhververen, dennes ægtefælle eller samlever samt erhververens søskende, søskendebørn, svigerbørn, svigerforældre eller beslægtede i ret op- eller nedstigende linie (stk. 2, nr. 1), og
- at mindst en af anpartshaverne (ankermænden) ejer en anpart på 1/5 eller derover af ejendommen og opfylder betingelserne for erhvervelse af ejendommen (fri handel, arv eller familiehandel, stk. 2, nr. 2).

Ved erhvervelse af en anpart i fri handel er det endvidere en betingelse, at erhververen (dvs. alle medejere) ikke efter erhvervelsen vil blive ejer eller medejer af mere end 400 ha eller mere end 4 landbrugsejendomme (uden arealgrænse).

De foreslåede regler er bl.a. begrundet i, at der efter de hidtil gældende regler normalt dispenseres for anpartsoverdragelse til svigerbørn, svigerforældre og søskendebørn.

Reglerne om fortrinsstilling til suppleringsjord skal således – som hidtil – bringes i anvendelse, hvis ankermænden ved køb af suppleringsjord eller erhvervelse af yderligere ejendomme udover ejendom nr. 1 (i fri handel) vil blive ejer eller medejer af mere end 200 ha, jf. § 16, stk. 2, nr. 2, der bl.a. henviser til betingelserne i § 12, stk. 3.

Det foreslås i § 16, stk. 3, at to eller flere personer sammen kan erhverve adkomst på en landbrugsejendom, hvis mindst en af anpartshaverne ejer en anpart på 1/5 eller derover af ejendommen og opfylder lovens erhvervelsesbetingelser (den såkaldte ankermænd), herunder også reglerne om fortrinsstilling. Det er endvidere en betingelse, at de øvrige medejere enten tager fast bopæl på ejendommen eller på en anden ejendom inden for en afstand på 10 km, og at samtlige medejere opfylder betingelsen om ikke at være ejer af mere end 400 ha eller 4 ejendomme, jf. lovens § 12, stk. 3, nr. 6.

Bestemmelsen i § 16, stk. 3, omhandler erhvervelse af anpart i fri handel, dvs. ikke ved arv eller familiehandel. Bopælskravet kan opfyldes på den erhvervede landbrugsejendom eller på en anden landbrugsejendom, som den pågældende f.eks. er ejer eller medejer af (eventuelt på en ægtefælles eller samlevers landbrugsejendom). Bopælskravet kan også opfyldes på en ejendom uden landbrugspligt inden for afstandsgrænsen på 10 km.

Kravet om, at ankermænden skal opfylde lovens erhvervelsesregler, skal opfyldes ved enhver erhvervelse af en anpart. Bopælskravet skal – som hidtil – opfyldes i mindst 8 år fra det tidspunkt, hvor ankermænden har erhvervet ejendommen eller sin anpart i ejendommen.

Det forhold, at flere personer i fællesskab kan erhverve en landbrugsejendom giver ikke i sig selv ret til at opføre flere boliger på ejendommen.

Hvis ankermænden ved køb af suppleringsjord eller erhvervelse af en landbrugsejendom udover ejendom nr. 1 vil blive ejer eller medejer af mere end 200 ha, skal reglerne om fortrinsstilling til suppleringsjord bringes i anvendelse, jf. § 16, stk. 3, nr. 1, der bl.a. henviser til § 12, stk. 3.

Bestemmelsen i § 16, stk. 3, kan bl.a. anvendes af andelsbrug og bofællesskaber, jf. § 18 a, stk. 2, i den gældende landbrugslov. Det er dog ikke længere en betingelse, at de pågældende ikke i forvejen er ejer eller medejer af en landbrugsejendom.

Bestemmelsen kan således også anvendes i situationer, hvor erhververne f.eks. i forvejen hver for sig ejer en landbrugsejendom. Deltagerne i et driftsfællesskab (landbrugsfællesskab), der f.eks. kan omfatte far og søn eller to eller flere landmænd, der ikke er i familie, og som hver for sig ejer en eller flere landbrugsejendomme i personlig eje, kan dermed erhverve yderligere landbrugsejendomme i fællesskab (anpartseje). Det er bl.a. en betingelse, at de enkelte deltagere i landbrugsfællesskabet ikke vil blive ejer eller medejer af mere end 400 ha eller mere end 4 landbrugsejendomme (uden arealgrænse), jf. dog bemærkningerne til forslaget § 17 om dispensation.

Ved arealgrænserne i § 16 ses bort fra fradragsarealer, jf. herved § 12, stk. 5.

E. Dispensation

Til § 17

Efter bestemmelserne i § 17 kan der meddeles dispensation til, at personer kan erhverve adkomst på en landbrugsejendom, selv om de ikke opfylder de betingelser, der er fastsat i §§ 12-16.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger, afsnit 5, skal landbrugsloven kunne rumme mange hensyn, såvel af overordnet betydning for strukturudviklingen som af personlig individuel karakter. Hertil kommer, at der også skal kunne tages hensyn til regionale forskelle mv. De overordnede formål for loven fremgår af § 1, jf. bemærkningerne hertil.